

Yay qayğıları

Bakı haqqında yazılan əsərlə onun füsunkarlığının tam ifadəsi deyil. Ölkəmizin paytaxtı əcnəbilərə də doğmalaşmış. Axı, bura həm də müxtəlif dillərin, dillərin və mədəniyyətlərin qovuşduğu bir məkandır. Sosial-iqtisadi inkişaf paytaxtın mədəni həyatına da yeni çalar gətirib: qara damlar və "gecəqondu"lar sökülür. Tarixi qədim, siması müasir Bakı bu gün "göydələnlər" şəhəridir. Avropanın ən inkişaf etmiş mədəniyyət mərkəzlərini belə kölgədə qoyan paytaxtın "Alov qüllələri" də mavi gözlü Xəzər, yüzilliklərin yadigarı, əfsanə və rəvayətləri ilə daşlaşmış tariximizi qoruyub saxlayan Qız qalası kimi Bakının rəmzinə çevrilib.

Bakı gözəlliklər - park və xiyabanlar şəhəridir

Bu yaşıllıqlar həm də sakinlərin sevimli istirahət məkanıdır

pilləli fəvvarə var. Bakının mərkəzi hissəsində, Bülbül prospektinin, Xaqani, Üzeyir Hacıbəyli və Rəşid Behbudov küçələrinin kəsişdiyi yerdə, Mirzə Fətəli Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının qarşısında yerləşən bu park tarixi tikililərlə də əhatə olunub.

Şəhərin ən köhnə parklarından biri isə Zabıtlar parkıdır. Faşizm qarşı döyüşlərdə həlak olan qəhrəmanların xatirəsinə Böyük Vətən müharibəsi illərində salınan parka iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Həzi Aslanovun adı verilib. Əsaslı yenidənqurmadan sonra o, 2011-ci ildə yenidən açılıb.

istirahət parkı 4,5 hektar sahəni əhatə edir. Parkın landsaft örtüyündə 167 növ nadir ağac, kol və bitki növlərindən istifadə edilib. Uşaqların əyləncəsi üçün burada müxtəlif attraksionlar, yelləncək, digər idman alətləri və oyuncaqlar quraşdırılıb.

Daim üz tutulan istirahət yerlərindən biri də Bakı şəhər Zooloji Parkıdır. Respublikada yeganə mədəniyyət müəssisəsidir ki, burada əhaliyə istirahət etməklə yanaşı, müxtəlif növ heyvanları görməyə və onlarla təmasda olmağa imkan yaradılıb.

Teleteatrın yaxınlığında yerləşən "Şəlalə" parkı həm sakinlərin, həm də şəhərin qonaqlarının istirahəti üçün ideal məkandır.

Bakı gündən-günə böyük meqapolişə çevrilsə də, parkların qorunub saxlanması çox gözəl təşəbbüsdür. Heç bir böyük şəhəri parksız təsəvvür etmək mümkün deyil. Paytaxtın gözoxşayan mənzərələri, park və xiyabanların onun əcnəbi qonaqlarını heyran etməsi də bir daha inkişafını təsdiqləyən faktlardır. "Formula-1" yarışlarının izləməyə gələn moskvalı turist Nikolay Putilin bizimlə söhbətində bildirmişdir ki, Bakı qədim və müasir memarlığı özündə çox gözəl birləşdirir: "O, gözəl və həm də təhlükəsiz şəhərdir. Onun park və xiyabanlarını gözdik. Ailəmin də xoşuna gəldi. Sakinlərinin əksəriyyəti isə sanki gənclərdən ibarətdir".

Bakının mərkəzində daha bir böyük və səliqəli park yerləşir. Paytaxt sakinləri və qonaqlarının vaxtlarını keçirdiyi bu yer "Sahil parkı" adlanır. Sovet dövründə salınan bu park əvvəllər "26 Bakı komissarı meydanı" kimi tanınırdı. Bu gün burada, parkın ortasında böyük və çox gözəl, Şərq üslubunda tikilən, fincan şəkilli, üç-

lib, abadiq və yaşıllaşdırma işləri aparılıb.

2012-ci ildə parkda ucaldılan Koroğlu abidəsi də diqqətəlayiq abidələrdən biridir. Burada "Koala Park" əyləncə mərkəzi də fəaliyyət göstərir.

Bakının ilk şəhər meydanı olan "Fəvvarələr"də həm klassik, həm də avangard formada, o cümlədən postament üzərində yerləşən 6 polad küreşəkilli fəvvarə var. Meydanın ətrafında XIX və XX əsr memarlıq abidələri yerləşir. Əvvəllər Parapet meydanı kimi tanınan "Fəvvarələr" 1868-ci ildə Bakı qubernatoru Mixail Kolyubakinin təşəbbüsü ilə memar Qasım bəy Hacıbababəyovun layihəsi əsasında tikilib.

2010-cu ildə "Fəvvarələr"dəki fəvvarə, pavilyon və köşklər yenidən qurulub, yaşıllıq qorunub saxlanılıb, ərazisi genişləndirilib. Bu gün "Fəvvarələr" meydanı Bakının mərkəzi hissəsinin "siması"dır.

M.F.Axundzadənin adını daşıyan bağ kiçik olsa da, əslində, ahıl və qocaların əsl istirahət yerinə çevrilib. Bu köhnə Bakı parkında Azərbaycan dramaturqu, yazıçı, filosof və maarifçi Mirzə Fətəli Axundzadənin abidəsi ucaldılıb. Burada rahat oturmaqlar, orijinal çıraqlar, gül kolları, mərmər çiğirlər, işıqlandırılan kollar, xüsusi dibçəklərdə güllər, çəmənlük var.

Müasir parklardan olan "Dədə Qorqud" 2013-cü ildə açılıb. Park həm də qədim Azərbaycan tarixi və mədəniyyətinin açıq havada nümayiş meydanıdır. Parkın mərkəzində heykəltəraş Göyüş Babayevin "Kitabi-Dədə Qorqud" abidəsi ucalır. Ərazisində sahəsi üç hektar olan süni göl və şəlalə yaradılıb. Parka gələnlər katamaranları kirayə edərək göldə gəzə bilərlər.

Yolumuz zirvəyədir. Paytaxtın ən hündür məkanında salınan Dağüstü park unikalığı və digər xüsusiyyətləri ilə başqalarından seçilir. Buradan Bakı buxtası boyunca uzanan Dənizkənarı Milli Parka gözəl panoram açılır. XX əsrin 30-cu illərində, Bakının Baş Planı hazırlanarkən məhz həmin fakt əsas götürülüb. Nəzərə alınmış ki, bu yerlərdə yaradılan Dağüstü park paytaxtın ümumi arxitektura kompozisiyasında mühüm rol oynayacaq.

Dövlət başçısının Bakının park və xiyabanlarının əsaslı təmiri və yenidən qurulması ilə bağlı tapşırığına əsasən, 2013-cü ildə Dağüstü park əsaslı şəkildə yenidən qurulub və sözlün həqiqi mənasında, yeni görkəmdə paytaxtın sakinlərinin və qonaqlarının gözünü oxşayır. Dağüstü parkı digərlərindən fərqləndirən əsas cəhət Azərbaycan İstiqlal Muzeyi, 1990-cı il qara Yanvar qurbanlarının və Qarabağ müharibəsində həlak olanların uyuduğu Şəhidlər xiyabanının burada yerləşməsidir. Park əsasən ziyarətqah olduğu üçün burada daim sakitlik hökm sürür, səs-küylü attraksionlar yoxdur. Məhz bu sakitlik və

Xaqani bağı Bakıdakı ən qədim parklardan biridir. Bağın adı bir neçə dəfə dəyişdirilib. Hazırda o, orta əsrlərdə yaşamış, böyük şair Xaqani Şirvaninin adını daşıyır. Lakin bu park daha çox Molokan bağı adı ilə məşhur olub ki, bu da təsadüfi deyil. XIX əsrdə bağın ətrafında karvansaralar olub. Azərbaycanda sovet hakimiyyəti qurulandan sonra Molokan bağının adını dəyişib, 1905-ci il Qanlı bazar faciəsi ilə əlaqədar "9 yanvar" bağı qoyublar. Sonra bağın adı yenidən dəyişdirilib. Arxitektura-landsaft kompozisiyasının əsasını "Üç gözəl" heykəllər qrupu ilə əyri xətt formalı hovuz təşkil edir. Zərifliyi ilə seçilən gözəllər hovuzda iri təbii qaya parçaları üzərində oturublar.

Bakının çox geniş ərazidə yerləşən Zorqe parkında əhəlinin istirahət etməsi üçün gözəl şərait yaradı-

şam ağaclarının xışiltısı parka gələnlərin qəlbine rahatlıq gətirir.

Bəli, bütün bunlardan sonra xüsusilə ora vurğulanmalıdır ki, Bakının ən böyük, əzəmətli, gəlimli-gedimli, qonaq-qaralı xiyabanları da var ki, onlar əsl ziyarətqahdır. Bunlardan biri Azərbaycan tarixində izi və yaddaqalan sözü olan ədəbi simalarının son ünvanı - Fəxri xiyabandır. Bu, həmin xiyabandır ki, mədəniyyət, ədəbiyyat, incəsənət xadimləri ilə yanaşı, siyasi və dövlət xadimi, xalqımızın ümummilli lideri zirvəsinə ucalmış ulu öndər Heydər Əliyevin də müqəddəs məzarı buradadır. İşıqlı amalları və arzuları ilə qəlblərə köçdükləri üçün burada uyuyanların ziyarətinə insan seli axın-axın gəlir...

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU, Ağəli MƏMMƏDOV (foto), "Azərbaycan"